

TÜRK ATÇILIK SEKTÖRÜ İLE İLGİLİ BAZI GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Safkan İngiliz Atı Yetiştiricileri ve Sahipleri
Derneği

info@siaysd.org.tr
www.siaysd.org.tr

SIAYS D
13 Eylül 2022

KONU BAŞLIKLARI

<i>Çalıştayların ve sektörel toplantıların Düzenli Hale getirilmesi</i>	4
<i>Müşterek Bahis Lisans Devri / Özelleştirme Süreci</i>	4
Sektörün Lisans İhalesi Süreci hakkında Bilgilendirilmesi.....	4
Yarış İkramiyelerinin Ciro Oranlaması ile Güvence altına alınması.....	4
<i>Yarışların İcrası</i>	5
Yarış Kaidelerinin Uygulanması ve Protesto İncelemeleri	5
Kural Uygulamalarının Hipodromlar arası Standart Hale getirilmesi	5
Merkezi VIDEO KONTROL Uygulaması	5
Yarış Kuralları uygulamasında Kategori 1'e geçiş'İN değerlendirilmesi.....	5
Start Uygulamaları	5
Starta alınma ve bekletilme süreleri.....	5
Atların Start Davranış Kayıt Sistemi	5
Start Ekipleri'nin Eğitimi.....	6
Start Mahalinde Aksilik Yaşayan Atlar.....	6
İdmanda Kaçan At ve False Start Uyarı Uygulamaları	6
Flaşörlü İkaz Sistemi	6
Pikör At Uygulaması	6
Eküri Sistemi	6
<i>Yarış Programı ile ilgili düzenlemeler</i>	7
Yıllık Yarış Programı Komitesine Derneklerden Üye Katılımı	7
2023 Yarış Programının Yayınlanma Tarihi.....	7
Türkiye'nin PART I Ülke Seviyesine Getirilmesi	7
Yıllık Yarış Programında Düzenlenen Yarışların Yaş Grubu, Yarış Statüsü, Pist, ve Mesafe Özelliklerinin Yıllık Yarış Programı İçerisinde Homojen Olarak Dağılması	7
Gazi Koşusu İçin Doğrudan Giriş Koşularının Belirlenmesi	8
İstanbul Yaz Sezonunda İç Kum Pist Yarışları Yapılması	8
Kaydiye Ücretlerinin Düzenlenmesi	8
Satış Koşuları Oranlarının Artırılması	8
Uluslararası Koşuların İkramiyeleri	8
Uluslararası Koşulara Katılım Gösterecek Yabancı Katılımcılara Yol ve Konaklama Teşviki	8
Uluslararası Kraliçe II.Elizabeth Koşusu	9
Breeders' Cup Festivali:.....	9
<i>Yarış İkramiyelerinin Artışı</i>	10
<i>Vergi, kesintiler, sponsorlar ve spor bahislerinin birleştirilebilmesi</i>	10
ULUSLARARASI YARIŞ FESTİVALİ	10
<i>Yetiştiricilik Hakkında Düzenlemeler</i>	13
Pedigri Müracaatları.....	13

Mikroçip Uygulamaları	13
Online İşlemler	13
Tay Doğum Bildirimi	13
Aygır Aşım Sertifikası Bildirimleri.....	13
Atlarda E-Pasaport Uygulaması	14
Yetiştiriciler için maliyet azaltıcı destekler	14
Damızlık belgesi başvuruları ve pedigrî müracaatları maliyetleri	14
TJK Aşım İstasyonlarında Aşım Gören Kısrakların Gebelik kontrolleri	14
ERKEN DOĞUMLU TAYLARIN TESPİTİ	14
<i>At Sahipliği Belgesi ve Vizesi.....</i>	<i>15</i>
At Sahipliği belgesi şartları	15
At sahipliği belgesi ücreti	15
Dernek Üyeliği Şartı.....	15
At Sahipliği belgesi Vizesi	15
<i>PİSTLERİN DURUMLARI.....</i>	<i>16</i>
Pistlerin Durumu ve Bakım Faaliyetleri hakkında olağan değerlendirmeler.....	16
Pist Kaynaklı Sakatlıklar Hakkında veri tabanı oluşturulması.....	16
<i>Hipodromlar</i>	<i>16</i>
Hipodromların Durumları	16
ANTALYA HİPODROMU	17
YENİ hipodrom projeleri	17
Veliefendi Hipodromu ve İstanbul.....	17
<i>Sektör Tanıtımı ve yarışların teşviği.....</i>	<i>17</i>
Naklen Yayın Kalitesi	18
Hipodromlar	18
Sendikasyonlu At Koşma ve Şirketler Üstüne At Koşma	18
Türk At Yarışları Tanıtım Birimi Oluşturulması	18
ICSC ve SITA ile uyumluluk - Türkiye'deki Yarışların Doğru sınıflandırılması	19
Tenerife Song örneği.....	19
YURTDIŞINDA SINIF KOŞULARA KATILIM DESTEĞİ.....	19
KOMŞU ÜLKELERDEN AŞIM İÇİN KISRAK KABULU	19
KARDEŞ HİPODROMlar uygulaması.....	20
KOMŞU ÜLKelerde müzayedelerin ve yarışların tanıtımı	20
Uluslararası Yarış Festivali.....	20
Safkan İngiliz atı tanımı	20
<i>Sektör İçi Ticaretin Desteklenmesi</i>	<i>20</i>
Müzayede Tesisi Kuruluşu ve Satış Organizasyonlarının Desteklenmesi.....	20

<i>Sektörel Eğitim ve Nitelikli tesisler</i>	21
At Eğitimi ve Eğiticilerin eğitimi.....	21
Yurtdışı Eğitim Desteği	22
Nalbanthane	22
At Hastanesi	22
<i>DOPİNG Uygulamaları</i>	23
Akredite Laboratuvar Adetleri.....	23
Doping Cezaları	23
Yasaklı Madde Eğitimi ve eşik aralıkların yayınlanması	23
<i>İthalat ve damızlık şartları</i>	24
Damızlık Belgesi.....	24
İthalat Şartnamesi	24
Komşu ülkelerden AŞIM İÇİN GELECEK MİSAFİR KISRAKLAR	24

ÇALIŞTAYLARIN VE SEKTÖREL TOPLANTILARIN DÜZENLİ HALE GETİRİLMESİ

Sektör genelindeki olağan algı sektörün sesini duyuramaması; ilgili makamlara kolay erişilememesi, düzenlemelerde değişiklik yapılması gerektiği vakit çözümün uzun sürmesi, ve genel olarak sektör paydaşlarının sesinin duyurulamaması yer almaktadır.

Çalıştayların sektör paydaşları arasında fikir alış verişi konusunda faydası yadsınamaz. Sektör paydaşlarının önerilerini sunabilmeleri açısından otorite, müessese, ve tüm dernekler arasında yılda iki defa sezon açılış ve kapanışlarında düzenli toplantı ve çalıştay yapılması; ve bu toplantıların tarih ve yerlerinin bir yıl evvel belirtilmesi ve derneklere yayınlanması çok faydalı olacaktır.

Bu sayede sektördeki fikirlerin duyurulamama algısı azalacak; ve otorite ile iletişim dernekler aracılığı ile tüm paydaşlara yayılmış olacaktır.

MÜŞTEREK BAHİS LİSANS DEVRİ / ÖZELLEŞTİRME SÜRECİ

SEKTÖRÜN LİSANS İHALESİ SÜRECİ HAKKINDA BİLGİLENDİRİLMESİ

Müşterek bahislerin özelleştirme konusu; daha doğrusu müşterek bahislerin lisans haklarının devir olma meselesi uzunca bir süredir atıcılığın gündemini oluşturmaktadır. Varlık Fonu tarafından çeşitli yayın organlarında bu işlemin devam etmekte olduğu izlenimi yaratılmaktadır.

Bu konuda camiada genel bir belirsizlik hakim. Bu süreç olacak mı? Olacak ise nasıl olacak? Müşterek bahisler tek başına mı ihale edilecek? Yoksa tesis işletmeleri ile birlikte mi? Süreç şu an ne aşamada? Bu ve bunun gibi sorulara açıklık getirmek sektördeki belirsizliği dağıtmaya yardımcı olacak.

Bu konularda dernekler ile birlikte açıklayıcı bir oturum düzenlenmesi paydaşların konu hakkında kendi beklenti ve arzularını da dile getirebileceği bir ortam oluşturulabilmesi sürecin daha kolay ve sorunsuz işlemesine de yardımcı olacaktır.

YARIŞ İKRAMİYELERİNİN CİRO ORANLAMASI İLE GÜVENCE ALTINA ALINMASI

Olası özelleştirme öncesi, sektör paydaşlarının geleceğini güvence altına alabilmek ve ihaleyi takip eden kuruluşların ise öngörü sahibi olabilmelerini sağlamak adına dağıtılacak yarış ikramiyelerinin ciro oranlaması yolu ile kanun ve kanunlara bağlı ek yönetmelikler ile güvence altına alınması gerekmektedir.

Hem sektörü bir yerde finanse eden ve istihdam yaratan farklı ölçeklerdeki at sahiplerinin hem de yetiştiricilerin akıllarındaki belirsizlik dağılacak ve gelecek ile ilgili uzun vadeli düşünceleri bu sayede güven ve rahatlık içinde oluşacaktır.

YARIŞLARIN İCRASI

YARIŞ KAİDELERİNİN UYGULANMASI VE PROTESTO İNCELEMELERİ

KURAL UYGULAMALARININ HİPODROMLAR ARASI STANDART HALE GETİRİLMESİ

Son yıllarda komiserlere dönük çeşitli eğitim faaliyetlerine rağmen hipodromlar arası yarış kurallarının uygulanması, ve protesto sonucu yarış neticelerinin değişmesi uygulamalarında fark ve uyumsuzluklar göze çarpmaktadır.

Hipodromlar arası uygulamalar standart haline getirilmelidir. Komiserler profesyonellerden oluşmalı, ve heyetlerin içinde muhakkak at yarışları tecrübesi olan kişiler de istihdam edilmelidir.

MERKEZİ VİDEO KONTROL UYGULAMASI

Uygulamalar arası standardizasyonu hızlı şekilde çözüme ulaştırmak adına merkezi sistem uygulamasına geçilebilir. Kural ihlallerinde savunmayı yerel komiserler alır ama yarış neticesini etkileyecek kararlar, gelişen naklen yayın imkanları ile, vakit kaybetmeden Ankara veya İstanbul'daki merkezi ekip tarafından verilebilir - bu sayede uygulama farklılıkları aşılmış olur.

YARIŞ KURALLARI UYGULAMASINDA KATEGORİ 1'E GEÇİŞ'İN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uluslararası At Yarışları birliği IFHA açıklamalarında yarış kuralları uygulamaları iki kategori'ye ayrılmaktadır.

Kategori 2'de yer alan sadece Kuzey Amerika ve Türkiye yer almaktadır, diğer otoriteler Kategori 1'e geçiş yapmıştır. 2019'da koşulan Kentucky Derby'de yaşananlar sonrası Amerika'da da Kategori 1'e geçiş için ciddi tartışmalar başlamıştır. Bu doğrultuda ülkemizin de yarış kaidelerini tekrar inceleyip Kategori 1'e geçiş konusunu değerlendirmesi gerekmektedir.

START UYGULAMLARI

STARTA ALINMA VE BEKLETİLME SÜRELERİ

Yarışlar öncesinde start mahalli, ve uygulamaları hakkında çeşitli şikayetler almaktayız. Giriş süreleri hem uzun, hem de içeriye alınan atların kendini takip eden atları uzun süreler beklerken yarış konsantrasyonunun kaybolduğu konuları genelde tekrar eden şikayetler arasında.

Atların tek tek starta alınması bekleme sürelerini uzatmaktadır, start görevlilerinin ufak gruplar halinde çalışıp sorunsuz atları çoklu olarak starta almaları start giriş sürelerini kısaltacaktır.

Start komiserlerinin de at ve at yarışları geçmişi olan kişiler, ve bunu yan iş olarak değil profesyonel mesleği olarak yapacak kişilerden oluşmasının da start düzenine katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

ATLARIN START DAVRANIŞ KAYIT SİSTEMİ

Start komiserlerinin kullanımı için her start mahallinde atların tepkilerini not aldıkları bir raporlama sistemi oluşturulursa start giriş akışı hızlanmış, standart hale gelmiş, ve atın da avantajına olacaktır.

Her atın start mahallindeki hal ve tavırları, starta giriş şekli ve huyunun not alınması, ve bunun elektronik ortama aktarılması; at farklı bir hipodromda ve atı tanımayan farklı start görevlisi himayesinde dahi olsa start öncesi her atın notları start komiserine aktarılabileceği bir elektronik

sistem ile tedbirlerini önden alma imkanı olacaktır; hem yarış sağlığı, hem at sağlığı, en önemlisi insan sağlığı açısından bu bilgilerin aktarımı ve kayıt altında olması olumlu olacaktır.

START EKİPLERİ'NİN EĞİTİMİ

Start Ekipleri'nin kimi zaman tecrübesiz ve atın ilgililerinden beklediği kadar eğitilmiş olmadığı düşünülmekte. Seyis vizelere tabii olduğu gibi start görevlilerinin de düzenli eğitim ve vize işlemlerinin tartışılmasının faydalı olabileceği düşüncesindeyiz.

START MAHALİNDE AKSİLİK YAŞAYAN ATLAR

Kimi durumlarda atlar start öncesinde çeşitli sorunlar yaşayabilmekte, ve bu sorunlar sonrası veteriner kontrolünden geçirilip geçer not alırsa yarışa iştirak ettirilmekte. Şayet ilgilileri atın durumunu ve geçmişine daha hakim olduğu için bu tür durumlarda ulaşılabilirliği durumunda atın antrenörü ve/veya yetkilisinin de onayı alınmasının at sağlığı için faydalı olacağı düşüncesindeyiz.

İDMANDA KAÇAN AT VE FALSE START UYARI UYGULAMALARI

FLAŞÖRLÜ İKAZ SİSTEMİ

İdman pisti ve yarış pistlerinde erken uyarı sistemi işlevini görecektir 200m aralıklar ile yerleştirilecek flaşörlü ikaz lambaları idman ve/veya yarış öncesi binicisini düşürerek kaçan atların mahaldeki diğer kişileri ikaz etmek adına faydası olacaktır.

Bu uygulama Amerika Keeneland hipodromunda da görülmektedir. İdman esnasında binicisi düşen ve kaçan bir at olursa sistem devreye alınıp flaşörler yanmaya başlayınca diğer biniciler ve bölgedeki görevliler kaçan bir ata dikkat etmeleri gerektiğini ve yetkililerin müdahale etmeleri gerektiğini fark eder. Hızlı ve basit bir haberleşme şekli olarak kullanılabilir.

Yarış esnasında ise bu sistem False Start uygulaması olarak kullanılabilir. False Start esnasında çıkış yapan jokeyler kimi zaman ikaz bayraklarını fark edemeyip yarışa devam ediyor; yarışın tekrarında ise dezavantajlı duruma geliyor. Bu hem jokey, at sahibi, ve antrenörü açısından kayıp hem de bahis sever açısından mağduriyet oluşturabiliyor. Flaşörlü ikaz ışıkları bayraklar ile birlikte kullanılırsa, jokey bayrağı yarış esnasında göremese dahi 200m direklerindeki flaşörler sayesinde ikinci bir ikaz ile durumu fark edecektir.

PİKÖR AT UYGULAMASI

Özellikle A.B.D.'de düzenlenen yarışlarda "Pikör At" uygulaması ile karşılaşmaktayız. Bu uygulamada özel eğitilmiş biniciler himayelerindeki atlar ile saha güvenliğine katkıda bulunmaktadır.

Saha'nın belli noktalarında hazır bulunan biniciler, kaçan bir at olduğunda kaçan atı fazla mesafe kat edip tehlikeli bir duruma yol açmadan evvel yakalayıp durumu kontrol altına almak ile görevlidir. Bu biniciler iki atı idare edebilecek, ve kaçan atı güvenli ve dengeli şekilde yakalayabilecek şekilde ileri binicilik eğitimi almış kişilerden oluşması gerekmektedir.

Bazı uygulamalarda "Pikör Atlar" starta yedek gidecek, sertlik yapma ihtimali olan, atlara da eşlik etmektedir - ancak esas görevleri yedekçilik değil güvenlik olmalıdır.

EKÜRİ SİSTEMİ

Mevcut uygulamada Ekürü sistemi hem bahis sever tarafından hem de at sahipleri ve ilgilileri tarafından çeşitli eleştirilere maruz kalmaktadır.

İki argümanın da geçerli sebepleri vardır, ancak bahisler açısından ekürü sistemi yurtdışında bizdeki gibi uygulanmamaktadır. Her at kendi adına koşar şekilde değerlendirilmektedir; eğer ekürü içinde birinci tercih olan bir at varsa bunu bahis severin de tahminine dahil etmesi gerekmektedir - ekürü'nin bir atına bahis yapıldığı zaman tüm atlarına oynanmış gibi değerlendirilmez.

At sahibi tarafında ise genel kaygı ekürülerden biri kural ihlali yaptığında ekürü'nin tüm atlarının olası karardan etkilenmesidir. "Yarış Kuralları uygulamasında Kategori 1'e geçiş'in değerlendirilmesi" konu başlığı bunu kısmen karşılayabilir.

Ekürü uygulamaları konusunda yönetmelik değişiklikleri'nin değerlendirilmesi ve kesin sonuç üretilmesi gerekmektedir.

YARIŞ PROGRAMI İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER

YILLIK YARIŞ PROGRAMI KOMİTESİNE DERNEKLERDEN ÜYE KATILIMI

Önerilerin daha sağlıklı tartışılabilmesi ve tüm diğer olası katkıların verimli aktarılabilmesi amacıyla her yıl kurulan Yıllık Yarış Programı Komitesi'nin SİAYSD ve diğer derneklerden birer temsilcinin dahil edilmesi çalışmalar ve bilgilerin zamanlı ve sağlıklı bir şekilde taraflar arasında aktarılabilmesi adına faydalı olacaktır.

2023 YARIŞ PROGRAMININ YAYINLANMA TARİHİ

Geçtiğimiz yıllarda yarış programları çeşitli sebeplerden çok geç, yeni yılın başlangıcına günler kala yayınlamış idi. Bir çok ülkede yeni yarış yılı takvimleri aylar evvelden yayınlanmaktadır. Çalışmalarda bir aksaklık olmaması durumunda programın en geç Kasım ayı başında açıklanması antrenörler, ve at ilgililerinin; antrenman ve kendi yarış çizelgelerini hazırlayabilmeleri açısından önem taşımaktadır.

TÜRKİYE'NİN PART I ÜLKE SEVİYESİNE GETİRİLMESİ

6 Ağustos 2019 tarihli yazımızda kısaca Türkiye'nin Uluslararası Yarış Otoriteleri Birliği (IFHA) nezdinde en üst düzey olan PART I ülke seviyesine yükseltilmesi hedefi, ve önceki TJK yönetiminin de bu doğrultuda hedef belirttiğinden bahsetmiştik. Bu hedef doğrultusunda Açık Yarış adetlerinin PART I ülkelerdeki adetler ile paralel belirlenmesi, Açık koşu ikramiyelerinin bu doğrultuda düzenlenmesi, ithal şartnamesi, ve yarış katılım şartlarının PART I ülke seviyesine yükselebilmemiz adına bu seviyedeki ülkelerin katılım kaideleri ile paralel hale getirilmesi gerekmektedir. Avrupa'nın beşinci büyük yarışçılık ülkesiyiz iddiasını hakikate taşıyarak Türkiye'yi bürokratik olarak ikinci sınıf at yarışları ülkeleri sınıfı olan PART II klasmanından PART I klasmanına elbirliği ile taşımamız gerekmektedir. Bu sayede at sahiplerimiz de daha rahat yurtiçinde uluslararası düzeyde puan toplayıp kazandıkları puan ve tecrübe ile yurtdışında ve Uluslararası Festivallerde düzenli katılımcı olabileceklerdir.

YILLIK YARIŞ PROGRAMINDA DÜZENLENEN YARIŞLARIN YAŞ GRUBU, YARIŞ STATÜSÜ, PİST, VE MESAFE ÖZELLİKLERİNİN YILLIK YARIŞ PROGRAMI İÇERİSİNDE HOMOJEN OLARAK DAĞILMASI

3 yaşlı, 3 ve yukarı, 4 ve yukarı yaş gruplarında gerek kış sezonu, gerekse yaz sezonu Şartlı, Handikap, ve Kısa Wade yarışlarda; kum-çim pist, kısa-orta-uzun mesafe yarışlarının yıl boyunca aylık dönemler gözetilerek homojen olarak dağılması ilgililerinin yarış seçme ve yarış hazırlığında bulunma konusunda kendi programlarını oluşturma çerçevesinde çok önemli. Bu şekilde plan ve programlar dahilinde atlarımızın genel sağlığı ve kapasitelerinin maksimuma çıkması sağlanacaktır.

Bu konuda yıllık yarış programı oluşturulurken en optimum şablonların düzenlenmesinin ve uygulanmasının son derece faydalı olacağı görüşündeyiz.

GAZİ KOŞUSU İÇİN DOĞRUDAN GİRİŞ KOŞULARININ BELİRLENMESİ

Son yıllarda handicap puanının yeterli gelmemesi sebebiyle Gazi Koşusu'na katılım hakkını kazanma konusu yarışçılığımızın ciddi meselelerindedir. 2 yaşında topladığı puanlarla 3 yaşındaki başarısız sezonlarına rağmen Gazi Koşusuna katılma hakkı elde eden safkanlar olduğu gibi, Gazi'ye hazırlık yolunda en önemli basamaklardan biri olan Sait Akson Koşusunda başarılı olup yarışa giremeyen atlar da olmuştur. Bu hassas konunun sadece handikaper inisiyatifine bırakılması yerine ileri atçılık ülkelerinde olduğu gibi "Step Up Race" veya "Win and You're In" (doğrudan katılım hakkı veren koşuların belirlenmesi) uygulamasına belli yarışlar üstünden geçilmesi faydalı olacaktır.

İSTANBUL YAZ SEZONUNDA İÇ KUM PİST YARIŞLARI YAPILMASI

Hali hazırda sadece idman pisti olarak kullanılan İstanbul iç kum pistte yarış yapılması için gerekli teçhizat (mesafe direkleri, bariyerler vs.) mevcuttur. Kaldı ki 2015 yılında sentetik pistin bakıma alındığı dönemde İstanbul iç kum pisti yarış amaçlı kullanılmıştır. Normal kum pistin başarılı atlarının da yarışçılığımızın lokomotif şehri olan İstanbul hipodromunda koşabilmesi ve yarış sever ile buluşması bu değişikliklerle mümkün olacaktır.

KAYDIYE ÜCRETLERİNİN DÜZENLENMESİ

Bilindiği üzere Kısa Vade ve üstü koşular için ödenen kaydiye ücretleri yarış kazanan atın ikramiyesine eklenmektedir. Diğer koşuların kaydiye ücretlerinin yarış ve yetiştiriciliğin faydasına kullanılması amacıyla bir fonda toplanması uygun olacağı düşüncesindeyiz.

SATIŞ KOŞULARI ORANLARININ ARTIRILMASI

Satış koşularının adet olarak oranlarının artırılması ve kapsamının artırılmasının (örn. H.14, Ş.2, Ş.3) satış koşuları üstünden işleyecek ticaretin Amerika örneğinde olduğu gibi sektörü ve sektör içi ticareti teşvik edebileceği düşüncesindeyiz.

ULUSLARARASI KOŞULARIN İKRAMİYELERİ

YKK'ya da iletilen 6 Ağustos 2019 tarihli ve "Uluslararası Koşuların İkramiyeleri Hakkında" başlıklı yazımızda da detaylı olarak aktardığımız gibi ne yazık ki Uluslararası Yarış festivali dahilindeki yarışlarımızın ikramiyeleri düşürülmüştür. Ne yazık ki yazımıza rağmen 2019 yılında seyahat desteğinin geç açıklanması ve ikramiye düşürülmesi sonrası Bulgaristan haricinde yurtdışından yarışlara rağbet olmamıştır. Bu gerilemenin önüne geçebilmek, IFHA derecelendirmesinde Ülkemizin ve yarışlarımızın seviye belirlemede gerilemeyi önleyebilmek, ve Uluslararası seviyede itibar kaybını önleyebilmek için bu ikramiyelerin en azından 2017 seviyesine getirilmesi önem taşımaktadır. Bilindiği üzere 2022 tekrarında da bu yarışlara hem ikramiye hem promosyon ve ithalat şartnameleri ve sağlık sertifikaları uygulamalarımızda uluslararası standart uygulamalar ile çelişen ve zorlaştıran uygulamalar sebebi ile Part I seviyesindeki hiçbir ülkeden katılımcı yer almamıştır.

ULUSLARARASI KOŞULARA KATILIM GÖSTERECEK YABANCI KATILIMCILARA YOL VE KONAKLAMA TEŞVİKİ

Yine 6 Ağustos 2019 tarihli yazımızda belirttiğimiz gibi Uluslararası Yarış Festivaline katılım gösterecek Yurtdışı katılımcılara Safkanların ve İlgilileri için seyahat ve konaklama desteği sunulmalıdır. İlgili tarihli yazımız sonrası TJK girişimleri ile safkanlar için kısmı seyahat desteği açıklanmış ancak bunun nitelikli katılımcıları teşvik etmesi için yeterli olmadığı düşünülmektedir. Aynı tarihte Güney Kore'de düzenlenen Festivale bile KRA tarafından anlaşmalı seyahat acentaları

tarafından yapılacak rezervasyonlarla atların tüm seyahat masrafları ile birlikte; at sahibi ve bir refakatçısına, antrenöre, ve jockey'e Business Class gidiş/dönüş uçak bileti ve 5 yıldızlı konaklama, atın yardımcı antrenörü, seyisi ve ilgisine uçak bileti ve konaklama hakkı tüm ücretler KRA tarafından karşılanmak kaydı ile tanınmıştır. Benzer uygulamalar Ülkemizden atlarında son yıllarda düzenli katıldığı Dubai Uluslararası Yarış Festivali ve Dubai World Cup yarışları kapsamında uygulanmaktadır. Diğer Uluslararası Festivaller ile rekabet edebilmek, Ülke tanıtımına atıcılık üzerinden nitelikli katkıda bulunabilmek, prestij geri kazanabilmek ve ULUSLARARASI vasfını hakkı ile koruyabilmek adına bu tür uygulamalar şarttır. Ayrıca kayıt ve yarış tanıtımlarının da yurtdışı katılımcıların takvimleri doğrultusunda programa alabilmeleri için daha erken vakitli yapılması gerektiği düşüncesindeyiz.

ULUSLARARASI KRALİÇE II.ELİZABETH KOŞUSU

Bilindiği üzere Ankara'da düzenlenen ve yakın tarih açısından İngiltere ile ilişkiler bakımından önem taşıyan koşularımızdan II.Elizabeth Koşusu da program dahilinde Uluslararası olarak ilan edilip, ülkemizin değerli koşularındandır. Bu koşunun diğer Uluslararası koşular ile birlikte tanıtımının yapılması; aynı zamanda yukarıda belirtilen seyahat teşviklerin sağlanması bu yarışın prestijini artıracak gibi koşunun iki ülke arasındaki ilişkiye katkı sağlayıcı bir etkinlik olarak da değerlendirilmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Bu vesile ile İstanbul dışında da ilk gerçek manası ile enternasyonal katılımcılar ile birlikte bir Uluslararası yarış etkinliği oluşturulmuş olacaktır.

BREEDERS' CUP FESTİVALİ:

Yetiştiricilerimiz için festival niteliğinde olabilecek Amerika'daki Breeders' Cup (Yetiştiriciler Festivali) festivaline benzer bir organizasyon düzenlenebilir. Bu festivalin Amerikan uygulamasında yurtiçinde aşım yapan aygırların sahipleri ilan edilen aygır ücreti ve aşım adedine denk gelecek oranda bir ön kayıt yatırmakta; bu bedeli yatıran tüm aygırlara doğan yavrular birinci ön kaydını gerçekleştirmiş olur. İkinci ön kayıtta ise doğan tayın sahibi tayının doğduğu yıl bir miktar kayıt ücreti yatırmakta. İkinci kayıt eğer kaçınılırsa cezalı kaydiye çeşitli aralıklarla artarak mümkün olmakta. Eğer tayın babası doğduğu senenin evvelsi aşım sezonunda yurtiçinde aşım yapan bir aygır değil ise, veya tay yurtiçi doğumlu değil ise; veya kayıt yaptırmak isteyen at yurtdışı yetiştirmesi ve yurtdışında aşım yapan bir aygırdan olma ve aynı zamanda yurtdışından katılım göstermek istiyor ise artan çeşitli farklı oranlarda ön-kayıtlar ve cezalı kayıtlar mümkün olmakta. Festivale kayıt yapabilmek için alınan kaydiye ücretleri bu festivaldeki oluşturulacak yarışlara ek ikramiye olarak kullanılıp enternasyonal katılımcı ve çeşitli diğer ödüller ile festival renklendirilebilir; artan meblağlar ise yurtiçi yetiştiricilerin lehine kalıcı projeler ve yatırımlar için kaynak olarak değerlendirilebilir.

YARIŞ İKRAMİYELERİNİN ARTIŞI

TJK tarafından 1 Ağustos 2022 tarihinde yürürlüğe sokulan ve yılın kalan kısmında koşulacak koşulara ortalama %20 ikramiye artışı memnuniyet ile karşılanmıştır.

Bilindiği üzere son yıllardaki kur, bakım, ve yarış atı bakımında gerekli görülen kalemlerin ithalat maliyetlerinin artması ile at bakım maliyetleri son derece artmış; bununla birlikte yarış ikramiyeleri aynı oranda artmamıştır; hatta döviz bazında ciddi oranda azalmıştır. Bu sebeple 2023 sezonu için at sahiplerinin beklentisi devam etmektedir.

2015'den günümüze ikramiyeler artış göstermiş olsa bile karşılığında asgari ve ortalama seyis maaşları ikramiye artış oranlarına göre 2,5 misli daha fazla artış göstermiş; arpa, yulaf, yonca, ot, sap ve talaş fiyatları ise ikramiye artış oranlarına göre 4 misli artış göstermiştir. Dolayısıyla at sahipleri, ve yarış ikramiyeleri yetiştiricilik primlerinden gelir elde eden yetiştiricilerimiz ciddi gelir kaybına uğramıştır.

Her ne kadar at sahipleri at sevgisi ile at bakımını üstlenmiş olsalar dahi günümüz ekonomik gerçekleri de göz önünde bulundurularak, ve TJK Başkanı Sn. Serdal Adalı'nın TJK TV'de açıkladığı TL bazında %64 gelir artışı da göz önünde bulundurularak ikramiyelerin kanuni en üst seviyeden gelir artışının tümünü yansıtacak şekilde artırılması at sahipleri ve yetiştiricilerin sektöre güven ve moralini artırarak desteklerinin devamını sağlayacaktır.

VERGİ, KESİNTİLER, SPONSORLAR VE SPOR BAHİSLERİNİN BİRLEŞTİRİLEBİLMESİ

Yarış ikramiyeleri ve yarış severlere dağıtılan ikramiyelerin oranların diğer spor bahislerine oranla düşük olmasının en önemli sebeplerinden biri yapılan vergi ve ilave kesintiler ile ilgilidir.

Pandemi öncesi müşterek bahisler lisans ihalesi çalışmaları sürecinde Türkiye Varlık Fonu ile gerçekleştirilen toplantılarda da at sahiplerinin korunmasının ve oyun severe dağıtılacak oranın yüksek olmasının sporun finansmanı ve geleceği için son derece önemli olduğunu dile getirmiştik.

Bu doğrultuda sadece KDV kesintilerinin kaldırılması ve yaratılan finansmanın eşit oranda dağıtılması bile oyun severe dağıtılacak hasılat payının %18, at sahibi ve yetiştiricilere dağıtılacak ikramiyelerin ise %22 artmasına katkıda bulunacaktır.

Fahiş seviyede olan ve hipodromların işletmesine katkısı düşük olan belediye vergilerinin ise tekrar gözden geçirilerek düzenlenmesi sektöre ilave finansman yaratacaktır.

Potansiyel sponsorlar ile görüşmelerimizde yarış sponsorluk bedellerinin ise diğer spor branşlarında, özellikle amatör branşlarda, olduğu gibi vergiden muaf ve gider gösterilebilecek uygulamalara çekilerek sektöre sponsor finansmanı artışı da sağlanabileceğini düşünmekteyiz.

Bunlarla birlikte at yarışları bahislerinin diğer spor bahis siteleri üzerinden spor bahisleri ile karma kuponlar yapılabilir, ve sabit oranlı bahislerin de kabul edilebileceği oyunların yaratılması ile her iki sektöre de katkı ve ilave gelir sağlanacağını düşünmekteyiz.

ULUSLARARASI YARIŞ FESTİVALİ

Mücbir sebepler haricinde uzun yıllardır aralıksız düzenlenen Uluslararası yarış festivalinin ülkemiz yarışçılığının Dünya yarışçılığı ile karşılaşması, ve yarışçılığımızın seviye teyidi açısından önemi yadsınamaz.

Önceki yönetimler tarafından dile getirilen hedeflerden biri Türk yarışçılığının Dünya'nın en üst seviyesi niteliğinde olan ülkeler gibi Uluslararası Yarış Otoriteleri Federasyonu (IFHA) nezdinde PART I ülke seviyesine taşınması idi.

Bildiğiniz gibi Türkiye mevcut durumda bürokratik uygulamalar sebebi ile yarışçılığın ikinci seviyesi olan PART II ülkeler arasında yer almakla birlikte, Dünya çapında PART I seviyesinde değerlendirilen 3 yarışımız bulunmaktadır; sırası ile Gr.2 Boğaziçi koşusu, Gr.2 Topkapı koşusu (2022'den itibaren Gr.3 seviyeye düşürülmüştür IFHA tarafından), ve Gr.3 İstanbul koşusu. Festivaldeki diğer iki yarışımız olan Gr.2 Anadolu koşusu, ve Gr.3 Trakya koşusu ise her ne kadar PART II olarak değerlendirilse de ileride katılımcıların seviyesine göre ve dağıtılan ikramiyelerin oranına göre seviye artırarak PART I olarak kabul görme ihtimali vardı.

Bu yarışların mevcut seviyelerinin kazandırılması uzun yılların çabası ile oluşmuşken, IFHA'nın senelik seviye değerlendirmelerinde mevcut seviyelerini kaybetme riskleri de her zaman var, ve ne yazık ki 2022 tekrarlarında seviye/statü kaybı yaşanmıştır. Bu yarışların IFHA'daki seviyelerini koruyabilmeleri ve hedefler doğrultusunda artırabilmeleri için koşunun geçmiş tekrarlarında uluslararası katılımcıların kalitesi, ve dağıtılan ikramiyenin Dünyadaki benzer seviyedeki diğer koşular ile aynı seviyede olduğu doğrulanmaktadır.

Uluslararası Festivaldeki yarışlarda 2022 sezonunda dağıtılan ikramiyelerin 2017 yılında dağıtılan ikramiyeler ile karşılaştırması Tablo.1'deki gibidir:

Koşu İsmi	2017 Birincilik İkr.	2022 Birincilik İkr.	% Fark
Gr.2 Topkapı Koşusu	270,000.-€ (1,098,900.-₺)	1,983,750.-₺ (108,000.-€) (2022den itibaren IFHA ne yazık ki Gr.3 düşürmüştür)	<u>Toplam Euro bazında:</u> -%60 (2017 ilave sponsor ikramiyesi hariç)
Gr.2 Boğaziçi Koşusu	180,000.-€ (732,600.-₺)	1,983,750.-₺ (108,000.-€)	<u>Toplam Euro bazında:</u> -%40
Gr.3 İstanbul Koşusu	115,000.-€ (468,050.-₺)	1,035,000.-₺ (56,200.-€)	<u>Toplam Euro bazında:</u> -%51
Trakya Koşusu	115,000.-€ (468,050.-₺)	414,000.-₺ (22,500.-€)	<u>Toplam Euro bazında:</u> -%81
Anadolu Koşusu	115,000.-€ (468,050.-₺)	632,500.-₺ (34,300.-€)	<u>Toplam Euro bazında:</u> -%70

Tablo 1 - 2017 ve 2019 yıllarında düzenlenen uls.yarışların ikramiye karşılaştırmaları^{1,2, 3}

Uluslararası koşulara nitelikli yurtdışı katılımcıları çekebilmek için ikramiye ve seyahat destekleri önem taşımaktadır. T.J.K. İnternet sitesinin İngilizce sayfasında paylaşılan Uluslararası yarışların duyurusu Derneğimizce çeşitli yurtdışı ilgililere iletilmiş olup, geri dönüşlerin bir kısmı seyahat desteğinin eksikliği ve ikramiyelerin Tablo.1'de de görüldüğü üzere Euro bazında ciddi oranda düşürülmesinden ötürü - istekli olsalar dahi katılım konusunda kararsız kaldıkları yönünde idi. Ayrıca tanıtımların geç ve kısıtlı olduğu geri dönüşleri arasındaydı. Nitekim katılım göstermediler.

İkramiyelerin düşürülmüş olması PART II seviyesinde kabul gören ülkemiz yarışçılığının PART I seviyesine erişmiş ve uluslararası mercilerde Grup koşu olarak kabul edilen yegane koşularının seviye kaybına sebebiyet verme ihtimali olmakla beraber yurtdışı katılımcıların ilgisi ve kalitesinde de eksilmeye sebebiyet vermiştir. Uluslararası katılımcı niteliğinin düşmesi seviye düşürülme ihtimalini de destekleyici bir unsur olabileceği gibi bu yarışların seviye artışının devamına engel olacağı kesindir.

¹ 2017 Euro/TL kuru uluslararası koşuların düzenlendiği 03/09/2017 tarihinin kuru olan 1.00€=4.07₺ olarak hesaplanmıştır.

² 2022 Euro/TL kuru 12/09/2022 kuru olan 1.00€=18.23₺ olarak hesaplanmıştır.

³ Büyükkada RUAM vakaları yüzünden Türkiye'nin karantina bölgesi ilan edilmesi sebebi ile Uls.Festival düzenlenemediği için 2018 yılı karşılaştırmaya dahil edilmemiştir.

Yarışların 2017 tekrarında boy gösteren ve Türkiye'deki bu yarışlarını takiben uluslararası yarışlarda başarı elde ederek yarışlarımıza katılım gösteren atların kalitesini uluslararası otoriteler için teyit eden bazı atlar:

Anadolu Koşusu:

- 1nci: **Leshlaa** : Dubai'de **Gr.2** Al Rashidiya koşusunda 2nci
Dubai'de **Gr.3** Dubai Millenium koşusunda 3ncü
- 3ncü: **Absolute Blast** : İtalya'da **Gr.1** Lydia Tesio koşusunda 3ncü
- 4ncü: **Qurbaan** : A.B.D.'de **Gr.2** Bernard Baruch Hcp **galibi**
A.B.D.'de **Gr.1** Old Forester Turf Classic Stakes 2nci
A.B.D.'de **Gr.1** Shadwell Turf Mile Stakes 3ncü

Boğaziçi Koşusu:

- 1nci: **Secret Numbers** : İngiltere'de **Gr.3** Legacy Cup 3ncü
İngiltere'de **Gr.3** Cumberland Lodge Stakes 3ncü

Topkapı Koşusu:

- 1nci: **Wonnemond** : Almanya'da **Gr.2** Meilen Trophy 2ncisi
İsveç'de **L. Tattersalls Nickes Minneslopning galibi**
- 2nci: **Dream Castle** : Dubai'de **Gr.1** Jebel Hatta **galibi**
Dubai'de **Gr.2** Al Rashidiya **galibi**
Dubai'de **Gr.3** Singspiel Stakes **galibi**
- 10ncu: **Diplomat** : Almanya'da **Gr.2** Meilen Trophy **galibi**

Türkiye gibi PART II'de bulunan Güney Kore de bizim ile aynı haftasonu Uluslararası Yarış Festivali'nin beşinci tekrarını düzenledi. Bu festival kapsamında iki yarış PART I seviyesinde idi, Gr.3 Korea Sprint, ve Gr.3 Korea Cup. İki yarışta da birinciye 423,000.-€ - Topkapı Koşusunun 4 misli. Ayrıca kayıt veya deklare ücreti alınmamakla birlikte, KRA atın tüm yolculuk masrafları, at sahibi, antrenör, ve jockey'e business class ücretsiz seyahat ve konaklama, ve atın yardımcı antrenörü ve seyisinin de masraflarını karşılamaktadır. Aynı tarihlere denk gelen bu iki festival bir biri ile nitelikli katılımcı çekmek için yarıştığı gibi, iki ülkenin de nihai hedefi ülke yarışçılığını yurtdışında tanıtmak ve seviye atlatmaktır. Bu yarışlara katılan atlar geldikleri ülkelerin basınında yarış öncesinde ve sonrasında yer alarak ülke tanıtımına da katkı sağlamaktadır.

Festival ile ilgili tanıtımların da, yurtdışında farkındalık yaratabilmek adına, yıl genelinde yapılması gerektiği; ve yarış kayıtları açılmadan birkaç hafta evvel düzenli duyuruların sıklaşması gerektiği düşünöncesindeyiz.

Türkiye yarışçılığının Yurtdışına sunulan aynası olan, ve Türkiye tanıtımına da katkıda bulunan Uluslararası koşuların ikramiye seviyesinin, sponsor desteği olmasa dahi, artırılması veya döviz bazında eski seviyesine getirilmesi gerektiği düşünöncesindeyiz.

Nitelikli katılımcıları cezbedebilmek adına geçmişte uygulandığı gibi yurtdışı katılımcılara teşvik edici desteklerin sağlanması gerektiği düşünöncesindeyiz.

YETİŞTİRİCİLİK HAKKINDA DÜZENLEMELER

PEDİGRİ MÜRACAATLARI

Soy Kütüğü kayıt ve Pedigri müracaatları konusunda Tarım Bakanlığı çalışanları özveri ile yetiştiricilerimize yardımcı olmaya çalışmaktadır. Ancak ilk başvuru tarihi ile pedigrinin onaylanıp pasaport çıkması arasında çok uzun süreler geçmektedir. Kimi zaman bu süreler 4 ay gibi sürelerle erişmektedir ve aşmaktadır; bu gecikmelerin genelde sebebi başvurular vakitli yapılsa dahi başvuruların tarım il ve ilçelerde biriktirilerek bekletilmesi ve sonrasında Ankara'ya iletilmesi gibi durumlar yer almaktadır. Bu sürelerin kısılması adına çalışmalar yapılması mağduriyetlerin önüne geçecektir. İngiltere'de yeni pasaport müracaatları acil durumlarda ücreti karşılığında 2 iş günü içinde onaylanabilmektedir; standart süre ise 28 gündür; Taylarda DNA analiz süreleri ise 2-3 gün almaktadır.

MİKROÇİP UYGULAMALARI

Mevcut uygulamada tay kayıtları ve mikroçipleme işlemleri Tarım İl veterinerleri tarafından yapılmaktadır.

Şayet bu işlemler Türkiye Cumhuriyeti tarafından Veteriner lisansı olan, ve bakanlık tarafında tay kayıt ve mikroçipleme yetkisi lisanslama yolu ile verilen Veterinerlere aktarırsa DNA örnekleme, eşkal muayenesi, ve dolayısı ile pedigri/pasaport onay süreleri son derece hızlanacak ve bakanlık veterinerleri üstündeki yük azaltılacaktır.

ONLİNE İŞLEMLER

TAY DOĞUM BİLDİRİMİ

Tay doğum bildirimlerinin ilgili Tarım müdürlüklerinden yapılabileceği gibi günümüz teknolojileri ile İnternet üzerinden de yapılabilmesi yetiştiricilerimiz adına kolaylık sağlayacaktır ve gecikmelerin önüne geçecektir. Bu tür bir sistemin yurtdışı örneklerinde (Weatherbys, İngiltere) olduğu gibi kullanıcı adı/şifre güvenliği veya e-devlet güvenliği ile kolay uygulanabilir hale getirilmesi ile bakanlığın üstündeki iş yükü de azalacaktır.

Bu tür bir sistem üstünden yapılan bildirimler ile birlikte pedigri müracaat başvuruları, mikroçipleme başvuruları, ve soy kütüğü kayıt başvuruları da alınıp - ilgili başvurular için randevu talebi yapılabilir; bu sayede yetiştiricilerin hususi olarak tarım il müdürlüklerine gitmeleri ve elden başvuru yapmalarına da gerek kalmayacaktır.

AYGIR AŞIM SERTİFİKASI BİLDİRİMLERİ

Özellikle özel aygır sahipleri İnternet üzerinden aygır aşım sertifikaları doldurabilir, ve doğum bildirimleri kısır sahipleri tarafından yapıldıkça kendilerine bilgilendirme iletilebilir. Bu bilgilendirme sonrası aygır sahipleri anlaşma şartları yerine getirildiği takdirde, aygır aşım sertifikasının ikinci nüshasını İnternet üzerinden kabul ederek kısır sahibinin tay soy kütüğü müracaatını aygır sahibi olarak onaylayabilir.

Bu sayede bürokratik bir kademe daha İnternet aracılığı ile aşılarak, bakanlığın iş yükü azaldığı gibi; yetiştiricilerinde işlem süreleri bir kademe daha kısalmış olur.

ATLARDA E-PASAPORT UYGULAMASI

İngiltere’de atların soy kütüğü yükümlülüğünü üstlenen Weatherbys Firması tarafından geliştirilen, henüz değerlendirme aşamasını geçip uygulama aşamasına 2022 ile birlikte geçen E-Pasaport uygulaması, bilinen basılı kağıt pedigrî/pasaport uygulamasını zaman içinde sıfıra indirmesi beklenmektedir. Fiziki pasaport yerine atın sadece mikroçipi üstünden pasaport detayları geliştirilen aplikasyon üstünden görüntülenip, yetki seviyesine göre işlem yapılabilen, aşı geçmişi, ve seyahat geçmişi, hara ve hipodrom giriş çıkışları görüntülenebilmektedir. Yedek olarak kredi kartı ebatlarında bir mikroçip numarası hatırlatma kartı da at sahibine verilmektedir.

Bu sistem geliştirilme aşamasında iken ülkemiz makamları tarafından takip altında olunur ve geliştirilmesine katkı sunulabilirse ileride hem sistemin Türkiye şartlarına uygun halde yapılması, hem de ilgili birimlerin sisteme geçiş sorunlarının minimum seviyede olması sağlanabilir.

YETİŞTİRİCİLER İÇİN MALİYET AZALTICI DESTEKLER

DAMIZLIK BELGESİ BAŞVURULARI VE PEDİGRİ MÜRACAATLARI MALİYETLERİ

Damızlık belgesi başvuruları, damızlık vize başvurular, ve tay pedigrî müracaatları ciddi mali yük altında olan ve çoğu zaman maliyetinin altında yetiştirdiği tayları satan yetiştiricilere ek mali yük getirmektedir.

Uzun müracaat süreleri ile de birlikte sadece tayının kaydı yetiştiriciler için ciddi külfet oluşturmaktadır.

Yetiştiriciye destek olarak bu işlemlerin diğer zirai faaliyetlerde olduğu gibi bakanlık tarafından maliyetinin nasıl desteklenebileceği konusunda çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Artan maliyetler gün geçtikçe yetiştiricileri zor durumda bırakmaktadır.

TJK AŞIM İSTASYONLARINDA AŞIM GÖREN KISRAKLARIN GEBELİK KONTROLLERİ

2019 Aşım talimatnamesine göre TJK aşım istasyonlarında aşım gören kısırakların gebelik kontrollerinin TJK veya Bakanlık Veterinerleri tarafından yapılması zorunluluğu getirilmişti. Şayet TJK veya Bakanlık veterineri olası bir gebeliğin iptali durumunda kısırağın boş olduğunu teyit etmez ise kısırak sahibi aygır aşım ücretini ödeme zorunluluğu ile karşılaşma ihtimali bulunmakta.

TJK haralarında aşım görüp sonrasında Türkiye’nin çeşitli bölgelerindeki çiftliklerine dönen kısıraklar kimi zaman TJK harası bölgesi dışında olup, kimi zaman da Tarım İlçe Veterinerlerinin at gebelik kontrolü tecrübesi olmadığı bölgelerde bulunmaktadır.

Kısırak sahiplerini mağdur etmemek adına, bu tür haralara hizmet veren, Türkiye Cumhuriyeti tarafından Veteriner olarak mezun edilmiş ve lisanslı Veterinerler tarafından yapılan kontrollerin de kabul görmesi önem taşımaktadır. Hara sahipleri bölgedeki imkanlar doğrultusunda zorunluluktan, veya hali hazırda hizmetinden memnun olduğu, veteriner olduğu tescili, ve yetkili olan kişiler tarafından da bu hizmeti alabilmeli ve bu kişilerin raporları kabul görmelidir.

ERKEN DOĞUMLU TAYLARIN TESPİTİ

2018 yılında ilk uygulaması yapılan çiftlik ziyaretleri aracılığı ile yerinde muhtemel erken doğumlu tayların kontrolü çalışmalarının 2022 senesi için de devam etmesini temenni ederiz.

Safkan İngiliz Atı ırkı yarışlarında, özellikle 2 yaşlı tay yarışlarında, en başta gelen şikayet ve mağduriyet unsurlarından biri aşım sezonu dışında erken aşımından mütevelliit akranlarından erken doğmasına rağmen doğum tarihi akranlarına benzer tarihler beyan edilerek koşulara iştirak ettirildiği düşünülen safkanlardan kaynaklanmaktadır. Bu gibi taylar olması durumunda akranlarından yaş

olarak büyük olmasına rağmen aynı yaşta beyan edildikleri için özellikle iki yaşlı dönemlerinde gelişim farkı ile haksız avantaj elde etmektedir.

Geçtiğimiz yılda da olduğu gibi talep edilmesi durumunda derneğimiz her türlü çalışmanıza destek vermekten, ve imkanları doğrultusunda çiftlik ziyaretleri konusunda yardımcı olabileceği konularda çalışmaların içinde yer almaktan memnuniyet duyacaktır.

AT SAHİPLİĞİ BELGESİ VE VİZESİ

AT SAHİPLİĞİ BELGESİ ŞARTLARI

At sahibi olan ve at sahibi olmak isteyen bir çok kişiden aldığımız geri dönüşler neticesinde at sahipliği belgesi şartlarının zorluğunun gözden geçirilmesi gerektiği izlenimi oluşmaktadır.

At sahipliği belgesinin amacı şahısların sahibi bulunduğu atların bakım maliyetlerini karşılayabilecek seviyede olduğunu ortaya koymaları idi. Ayrıca disiplin konusunda da faydalı olabileceği düşünülebilir.

Ancak burada çelişkili durumlar da söz konusu. At sahipliği belgesi şartlarından biri at sahibi olmak; bu uygulama mağduriyetlere açıktır zira at satın alındıktan sonra at sahipliği belgesi çıkmama ihtimali bir çok kişiyi düşündürmektedir.

AT SAHİPLİĞİ BELGESİ ÜCRETİ

Gelen bazı şikayetler ise geçtiğimiz sene tekrar artırılan At sahipliği belgesi müracaatında istenilen 10,000.-TL'lik ücrettir. Sektöre yeni at sahiplerini teşvik edilmek istenirken bu tür uygulamalar bir çok müstakbel at sahibi caydırmakta olduğu düşünülebilir.

DERNEK ÜYELİĞİ ŞARTI

Geçmişte dernek üyeliği at sahipliği belgesi müracaatında zorunlu kılınmıştı ancak, çeşitli şikayetler neticesinde bu kaldırılmıştı.

Derneklerin at sahiplerine çok ciddi hizmetleri bulunmaktadır. Zaman zaman dernek üyeliklerinin at sahipliği belgesi için zorunlu hale getirilmesi konuşulması bir kesimde yine dernek üyeliği şartı arandığı izlenimi yaratmaktadır. Geçmişte yaşanan hukuki süreçler neticesinde hiçbir vatandaşın zorunlu dernek üyesi yapılamayacağı kararı verilmiştir - ileride tekrar hukuksal problemlere yol açmamak adına zorunlu dernek üyeliği şartının at sahipliği belgesi müracaatlarında aranmaması gerekmektedir.

AT SAHİPLİĞİ BELGESİ VİZESİ

2019'da yayımlanan uygulamalara göre at sahipleri her sene at sahipliği belgelerini vize ettirme zorunluluğu getirilmiştir. Bu uygulama disiplin kontrolü gibi gözükmektedir, ancak her sene uygulanması ne derece faydalıdır irdelenmesi gerekmektedir.

PİSTLERİN DURUMLARI

PİSTLERİN DURUMU VE BAKIM FAALİYETLERİ HAKKINDA OLAĞAN DEĞERLENDİRMELER

Atların sakatlıklarının pist kaynaklı olabileceği tartışması her zaman mevcuttur. Pistler konusunda ciddi bakım ve kontrol yapıldığı da kuşkusuzdur.

Pistlerin genel durumu ile ilgili dönemsel olarak katılımcılara açık değerlendirmelerin düzenlenmesi ve açık duyurular halinde duyurulmasını, ve bunların olağan ve düzenli bir biçimde duyurulmasının faydalı olacağı kanaatindeyiz.

PİST KAYNAKLI SAKATLIKLAR HAKKINDA VERİ TABANI OLUŞTURULMASI

Tüm hipodromlardaki pistler ile ilgili zaman zaman sakatlığa sebebiyet verdiği konusunda şikayetler olmaktadır. Bu şikayetleri değerlendirebilmek adına pistler ve atların sakatlıkları konusunda istatistiki verilerin senelik olarak toplanması ve arşivlenmesi, ve derneklerin de erişebileceği şekilde saklanması, hem pisti değerlendirmek hem de şikayet unsurlarının doğruluğunu teyit etmek açısından faydası olacaktır.

Her pist için yaşanan sakatlık, sakatlık cinsi (yumuşak doku/kemik dokusu), gün, saat, hava ve pist şartı, idman/koşu esnasında olup olmadığı - gibi veriler veterinerlerimizin gözetimi altında bir alt komisyon tarafından tutulabilir. Bu istatistikler senelik olarak değerlendirilebilir.

Bu ve bu gibi istatistikler antrenör ve binici katkıları ile birlikte bir araştırma konusu haline getirilip, uluslararası yayınlarda dahi araştırma makalesi haline dönüştürülüp yayınlanabilir. Bundan öteye aktivist hayvan sever aşırı uç örgütlerin atlara ilgi duyulmadığı umursanmadığı gibi yaratmaya çalıştığı algıların önüne geçmek adına bu tür araştırmalar ile hazır olunulması ileriye dönük önem taşımaktadır.

HİPODROMLAR

HİPODROMLARIN DURUMLARI

Hipodromlarımız hem yarış severlere, hem at sahipleri ve ilgililerine, hem de ailelere - yarış ortamının dışında - geniş yeşil ve sosyal alanlar sunmaktadır.

Yurtdışındaki benzerlerinin aksine ne yazık ki üst seviyede hizmet sunulamamaktadır. Bir çoğunun elden geçmeye ve yenilenmeye ihtiyaç duyan bölümleri mevcuttur.

Bazı hipodromlarda bir çok at sahibi konforlu tesislerin eksikliğinden yarışlara aileleri ile katılmayı kimi zaman düşünmüyor, ve kendi atlarının idmanlarına yerinde izlemeyi tercih etmiyor.

Dünya genelinde ve ülkemizde Futbol stadyumlarının yenilenmesi ve günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi ile birlikte seyirci kitlesinde artış, ve gişe tahsilat ve bilet fiyat oranında artışlar gözlemlenmiştir. Etkinlik mekanında yapılan harcamalar da aynı şekilde tesis yenilenmeleri ile birlikte artmakta olduğu düşünülmektedir.

Bir çok hipodromumuzda genel tesis ve hizmet kalitesinin dışında, temel ihtiyaç olan WC kalitesi bile son derece düşük olduğu gözlemlenmektedir.

Tüm hipodromlarda kaliteli bir seyirci ve eğlence ortamı yaratılabilirse sporumuza olan ilginin de bundan faydalanacağı kuşkusuzdur.

Dünya genelinde Hipodrom çeşitli seviyelerdeki uygulamaları, hipodrom içi hizmet ve hizmet kalitesinin araştırılıp - sektörün yüzü olan hipodromlarımızda sunulan hizmetin bu doğrultuda geliştirilmesi sektörün her dalına faydalı olacaktır.

ANTALYA HİPODROMU

Duyurulmasından uzun yıllar sonra bu yıl açılan Antalya Hipodromu atçılarımıza büyük memnuniyet vermiştir. Emegi geçen herkese teşekkür ederiz.

YENİ HİPODROM PROJELERİ

Yeni hipodrom projeleri de geçtiğimiz yıllarda açıklanmıştı. Karadeniz bölgesinde hiç hipodrom bulunmamaktadır; sporumuzun Türkiye'nin her bölgesine ulaşabilmesi adına Karadeniz bölgesi öncelikli olmakla birlikte yeni hipodrom projelerine destek verilmelidir.

Eskişehir, Konya, Edirne gibi büyükşehirler; hipodromların bu şehirlere sağlayabileceği ek istihdam ve sosyal olanaklar ile değerlendirme kapsamında olmalıdır.

VELİEFENDİ HİPODROMU VE İSTANBUL

İstanbul gibi bir Megapol için son senelerde Veliefendi'nin tek başına yetersiz olacağı, ve ikinci bir hipodromun ve ek bir idman/atçılık şehri'nin kurulmasının faydalı olacağı düşüncesindeyiz. Anadolu yakasında ve Avrupa yakası Çatalca tarafında ilave hipodromlar İstanbul sakinlerine cezbedici olacaktır. Sektörümüzün lokomotifini ve at yarışları denilince akla ilk gelen Veliefendi Hipodromunun ise atçılığın ve şehrin değeri olarak özel değerlendirilmesi, Dünya'nın sayılı tesisleri arasında olacak seviyeye taşınması gerekmektedir.

Geçtiğimiz aylarda TJK Başkan Sn. Serdal Adalı İstanbul Veliefendi hipodromu ile ilgili bazı yenileme ve modernizasyon çalışmalarının olduğunu açıklamış, bu bizlere memnuniyet vermiştir. Veliefendi gibi tarihi önemi olan bir hipodrom yerleşkesinin, ve İstanbul gibi Dünya'nın sayılı şehirlerinden biri Dünya'nın olabilecek en üst düzey seyirci deneyimi, ziyaretçi memnuniyet ve imkanları, ve ileri mimarisi ile İstanbul'un tanıtımına katkıda bulunacak yapıları olarak ilerleyen on yıllarda da hizmete devam etmesi gerekmektedir ve bu doğrultuda Dünya'nın en donanımlı at yarışları tesislerinden biri olmayı hak edecek bir sosyal tesis ile modern Türkiye'nin aynalarından biri olmaya devam etmesi gerekmektedir.

Önceki dönemlerde irdelenen ancak henüz hayata geçirilemeyen öncelikli olarak Çatalca/Silivri bölgesinin düşünüldüğü at idman ve at bakım kompleksi/şehri projesinin de sektöre ivme kazandırabilecek projeler arasında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda Çorlu'da bir tesis planladığı duyurulmuş ancak henüz tamamlanmamıştır - dileğimiz bu tür tesislerin artarak hizmete açılmasıdır.

SEKTÖR TANITIMI VE YARIŞLARIN TEŞVİĞİ

Sektörün tümü bir spor dalına hizmet ettiği gibi, aynı zamanda her seyirci sporu gibi eğlence sektörünün bir parçasıdır.

Sektör tanıtımı sadece reklam ve kampanya olarak değil müşteri (bahis sever, at sahibi, veya seyirci) memnuniyeti ve müşteri deneyimi olarak değerlendirilmelidir. Müşterinin ne kadar rahat hissettiği, istediği hizmete zorluk yaşamadan ne kadar kolay eriştiği, ve hizmetten ne kadar memnun kaldığı hepsi tanıtım ve deneyimin bir parçasıdır.

NAKLEN YAYIN KALİTESİ

Son zamanlarda canlı spor yayıncılığı ve kalitesi konusunda Dünya genelinde ciddi yol kat edilmiştir. Ülkemizde de naklen yarışların çekim ve görüntü kalitesinde ciddi gelişme olmuştur. Ancak henüz tüm hipodromlarda HD yayına geçilememiştir.

Spor tanıtımının en önemli unsuru olan naklen yayın kalitesinin artırılması adına çalışmaların, ve tüm hipodromlarda HD ve hatta 4K yayına geçilebilmesi adına çalışmaların yapılması önem arz etmektedir.

Bazı hipodromlarda zaman zaman forma renklerini dahi seçerken zorluk yaşanmaktadır; yayın kalitesi adına yarış saatlerinin aydınlatma ve doğal ışık açısından da değerlendirilmesi gerekebilir.

HİPODROMLAR

Sektörün aynası olan, ve seyirci'nin sporu birinci elden deneyimlediği hipodromlar el üstünde tutulmalıdır. Hipodromların durumları hakkında özet düşünceler "HİPODROMLAR" konu başlığı altında toplanmıştır.

SENDİKASYONLU AT KOŞMA VE ŞİRKETLER ÜSTÜNE AT KOŞMA

Sendikasyonlu veya çok ortaklı at koşma imkanı yurtdışında bir çok ülkede uygulanmakta olup sektöre çok sayıda yeni katılımcı sağlamaktadır. Bir atın tüm masrafını üstlenemeyenler de bu sayede at sahibi olma heyecanını yaşayabilmektedir. Ancak ülkemizde sendikasyonlu at koşmanın önünde bazı pratik engeller mevcuttur; bu engelleri aşabilmek adına ilgili konu hakkında genel hükümler, mevzuatlar, ve yarış otoritesi nezdinde çeşitli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Ayrıca ülkemizde Tüzel Kişiler ve şirketler üstüne at koşmak da mümkün gözükmemektedir halbuki bir çok ülkede bunun önü açıktır.

TÜRK AT YARIŞLARI TANITIM BİRİMİ OLUŞTURULMASI

Yurtdışı örneklerinde İrlanda'da ITM (Irish Thoroughbred Marketing), İngiltere'de ise BBM (British Bloodstock Marketing), gibi kuruluşlar ülke yarışçılığını ve yetiştiriciliğinin tanıtımını üstlenmekte.

Bu kuruluşlar bağımsız olmaklar birlikte yarış gelirlerinden finanse edilmektedir. Amaçları ise özellikle yurtdışında ülke yarışçılığını ve yetiştiriciliğini tanıtmak, ve ikili ilişkiler oluşturmak.

Bu kuruluşlar sayesinde sektör hakkında hiçbir bilgisi olmayan kişiler doğru yönlendirilebilmekte, müzayedede etkinliklerine ve yarış festivallerine katılım esnasında yol ve konaklama konularında bilgi edinilebilmekte; ve bu etkinliklere katılımı destekleyici çeşitli promosyonlar düzenlemektedirler.

Bu tür oluşumlar; arzu edildiğinde derneklerin desteği ile; ülkemizde de uygulanmalıdır. At sahibi olmak isteyen şahıslara yol göstermek, Yurtdışından yarışlarımıza katılım göstermek isteyen eküriler, ülkemize at sahibi olarak yatırım yapmak isteyen kişiler, Türkiye'den kendi ülkesine tay veya damızlık almak isteyen diğer ülkeler ile ilişkiler, yurtdışı yarış etkinliklerine katılım göstermek isteyen at sahiplerimize aracılık, gibi sektör tanıtımına ve yatırıma destek ve kolaylık sağlayıcı bir çok etkinliği bu gibi birimler üstlenebilmektedir.

ICSC VE SITA İLE UYUMLULUK - TÜRKİYE'DEKİ YARIŞLARIN DOĞRU SINIFLANDIRILMASI

Türkiye'de Grup olarak sınıflandırdığımız koşular ne yazık ki yurtdışında resmi birimler tarafından sadece Listed seviyesinde kabul görmektedir (bunun özet açıklaması "Türkiye'nin IFHA Part I Seviyesine Getirilmesi" bölümünde ele alınmaktadır).

Bu yarışların Türkiye'de ilan edildiği şekilde uluslararası camiada kabul görmemesi yurtdışı müzayedelere iştirak eden atlarımızın katalog sayfalarını etkilediği gibi, son satış rakamlarını da etkileyebilmektedir.

Uluslararası müzayede firmaları SITA (Society of International Thoroughbred Auctioneers - Uluslararası İngiliz Atı Müzayecileri Topluluğu) üyesidir. SITA ve ICSC (IFHA'nın Katalog Standartları birimi) altında müzayede firmaları müzayedelerde yer alacak safkanların katalog sayfalarındaki pedigr ve yarış takdimlerini belli standartlar çerçevesinde belirtebilir. Yarış başarıları IFHA'nın uluslararası yarış sınıflandırmalarına göre farklı punto ve kalınlıklar ile belirtilebilmektedir. PART I 'de yer alan ülkelerin yarışları yerel otorite'nin ilan ettiği şekilde kabul görmektedir, PART II ülkelerin ise Grup koşuları sadece Listed seviyesinde kabul görmektedir.

Yarışların katalog sayfalarındaki düzeni, ve Türkiye'de koşan safkanların bu satışlarda katalog sayfalarının da etkisi ile göreceği rağbet Türk yetiştiriciliğinin ve yarışlarının da dolaylı tanıtımı olarak ele alınması gerekmektedir.

TENERIFE SONG ÖRNEĞİ

Buna somut bir örnek olarak ülkemizde Kurt ekürisi adına önemli yarışlar kazanan TENERIFE SONG isimli safkan 2019 Tattersalls damızlık satışlarına dahil edilmiştir. Ancak ne yazık ki ülkemizin klasik koşularından Gr.1 Kısrağ koşusunun yanısıra Gr.2 Dolmabahçe koşusu galibiyetleri bulunan safkanın bu dereceleri katalog sayfasında sadece Listed olarak belirtilmiştir. Bu hem bu yarışlara yurtdışında verilen önemi azaltmaktadır, hem de bu safkanın son satış bedelini muhakkak etkileyecektir.

YURTDIŞINDA SINIF KOŞULARA KATILIM DESTEĞİ

Ülke yarışçılığımızın en büyük eksiklerinden biri uluslararası rekabet çok nadir iştirak ederek kendi seviyemizi ölçebilmektir.

Zaman zaman yurtdışında, özellikle Dubai yarış festivaline iştirak edip ülkemizi temsil eden eküriler olmuştur. Ancak bunlar ileri yarışçılık ülkelerindeki; hatta bizimle benzer seviyede olan Kore ve Güney Afrika'dakinden daha nadir olmaktadır, ve münferit girişimler neticesinde oluşmaktadır.

Ülkemizde koşan/yetişen ve belli başarılar elde etmiş safkanların ülkemizi yurtdışında temsil etmeleri desteklenmelidir. Bu dolaylı olarak "Türk At Yarışları Tanıtım Birimi" başlığı altında anlatılan bir birimin lojistik ve organizasyonel desteği ile prosedürler at ilgililerini yormadan yerine getirilebilmelidir.

Organizasyonel desteğin yanısıra Grup ve Klasik koşularda başarı elde etmiş safkanların yurtdışındaki sınıf koşulara katılarak ülkemizi temsil etmelerini teşvik etmek için yol ve konaklama desteği olmayan koşularda bu maliyetler bir tanıtım fonundan karşılanmalıdır.

Bu sayede hem at ilgilileri rahatlıkla yurtdışına çıkabilecek ve ülkemizi temsil ederek tanıtımına katkı sağlayacak; hem de uluslararası sınıf koşu tecrübesi edinerek bu tecrübeleri ülke yarışçılığımıza geri kazandırarak rekabeti ilerletecektir.

KOMŞU ÜLKELERDEN AŞIM İÇİN KISRAĞ KABULU

"İthalat ve Damızlık" başlığı altında bu konu değerlendirilmektedir.

KARDEŞ HİPODROMLAR UYGULAMASI

Yurtdışında Almanya, İngiltere, Fransa, Amerika, ve İrlanda gibi ülkelerde hipodromlarımıza kardeş hipodromlar seçilip hipodromlar arası yarış organizasyonları tertip edilebilir. Bir yarış günü bir ülke'nin safkanları ev sahibi hipodromda misafir edilirken, ertesi yarış günü/tarihi diğer ülkenin hipodromunda misafir olunabilir.

Bu tür karşılıklı organizasyonlar ile ülkeler arası iletişim sağlandığı gibi, ülkemiz atçıların farklı ülkelerde yarış tecrübesi yaşama imkanı da olmuş olur.

KOMŞU ÜLKELERDE MÜZAYEDELERİN VE YARIŞLARIN TANITIMI

Türkiye'de gerçekleştirilecek müzayede organizasyonlarına yabancı katılımcıların, özellikle damızlık stoku eksik komşu ülkelerden, at sahiplerinin davet edilmesi; ve Türkiye'deki müzayedelere ve yarışçılık ile tanışabilmeleri için bu kişilere çeşitli promosyonel yol ve konaklama yardımı yapılması - ileride Türkiye'nin bu ülkelere yerli yetiştirme atlarını pazarlama imkanı ve yeni ticaret imkanları yaratacaktır.

Uluslararası yarış festivali kapsamında bağımsız olarak bu ülke atçılarını cezbedebilmek adına bu ülkelerden katılımcılara özel iki ülke atlarının katılacağı yarışlar tertip edilebilir. Bu özel yarış günler, dostluk günleri adı altında festivale haline getirilebilir. Hem iki ülke tanıtımı açısından faydalı, hem de iki ülkenin yarışları açısından farklı bir organizasyon olacaktır.

ULUSLARARASI YARIŞ FESTİVALİ

Mevcut durumda ülkemizin Dünya genelinde Grup seviyesinde kabul gören ve IFHA PART I seviyesindeki yegane koşularına ev sahipliği yapan Uluslararası Yarış Festivalimiz - Türkiye atçılığı tanıtımının en önemli unsurlarındandır, ancak bu seneki uygulamalar yüzünden cazibesini kaybetmiştir. Bu konun değerlendirmesi kendi "Uluslararası Yarış Festivali" ana başlığı altında yapılmaktadır.

SAFKAN İNGİLİZ ATI TANIMI

Geçmiş dönemlerde Safkan İngiliz Atı ırkı'nın isimlendirilmesi hakkında çeşitli fikirler sunulmuştur. Bir öneri bu ırkın isminin "Safkan İngiliz Atı" yerine "Arıkan" olarak değiştirilmesidir.

Bunun arkasında yatan düşünce ise bu ırkın kurucu aygırları, ve günümüze bu ırkın direkt kesintisiz aygır hattı üzerinden uzanan son üç kurucu aygırının da zamanın Osmanlı topraklarından çıkan Byerley Turk, Godolphin Arabian, ve Darley Arabian isimli aygırlar olmalarından kaynaklanmaktadır.

Bu değişiklik ile Dünya çapında yarış atı olarak birinci derecede kabul edilen, ve uzak ara en popüler yarış atı ırkı olan bu ırkın, özellikle Byerley Turk isminde geçen Türk ibaresinin de desteği ile ülkemiz tarafından hem yerel olarak hem de uluslararası camiada daha çok sahiplenilmesi düşünülmektedir.

Bu konu ile ilgili tarihçi ve dil bilimcilerden de destek alınarak bir çalışma geliştirilebilir.

SEKTÖR İÇİ TİCARETİN DESTEKLENMESİ

MÜZAYEDE TESİSİ KURULUŞU VE SATIŞ ORGANİZASYONLARININ DESTEKLENMESİ

Dünya genelinde yetiştiriciler ve yarış atı sahipleri arasında ticaret en hızlı ve güvenilir şekilde müzayede firmaları aracılığı ile yapılmaktadır. Bu tür firmalar ticarete olanak sağlayıp müzayede esnasında tüm tarafları bir araya getirmesi ile sektöre hareket katmaktadır.

Yurtdışındaki örnekleri Amerika’da Keeneland ve Fasig Tipton, İngiltere’de Tattersalls, İrlanda’da Goffs, ve Fransa’da Arqana oluşturmaktadır. Her birinin müzayede organizasyonları için tahsis ve/veya teşvik edilmiş tesisleri bulunmaktadır.

İngiltere’de sadece Tattersalls firması kendine Newmarket şehrinde tahsis edilmiş alandaki tesislerinde çeşitli amaçları olan 15 farklı müzayede organize etmektedir. Newmarket dışında ise ayrıca 15 ayrı göreceli olarak daha ufak ölçekli müzayede daha organize etmektedir.

Türkiye’de müzayede için tahsis edilmiş tesislerin olmayışından ötürü, özellikle İngiliz Atı ve damızlıkların satışı ve pazarlaması konusunda yetiştiriciler büyük zorluklar yaşamaktadır.

Bu gibi bir müzayede tesisinin oluşturulması ve bu tür organizasyonlara “Türk At Yarışları Tanıtım Birimi Oluşturulması” konusu altında özet olarak bahsedilen bir oluşum ile desteklenmesi ile yarış atı ve damızlıkları ticaretinde hareket sağlanacaktır.

Bu tür organizasyonlar satışların kayıt altına alınmasına da destek olduğu gibi, sunduğu kolay ticaret ortamı ile kayıt dışı ticaretin de önüne geçmek adına teşvik edici bir unsurdur.

Şu an İngiliz atlarının mübayaaya edilebileceği tek organizasyon TYAYSD derneğinin her sene düzenlediği tay satışlarıdır. Bunun dışındaki ticaret bireysel pazarlama ile oluşan satışlardan kaynaklanmaktadır.

SEKTÖREL EĞİTİM VE NİTELİKLİ TESİSLER

AT EĞİTİMİ VE EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ

Yarış kariyelerine başlayacak olan tayların kırılma diye tabir edilen ilk eğitimleri, ve düzenli idmanlara geçilmeden evvel ilk lonj çalışmaları kariyerinin devamında kritik önem taşımaktadır. Nitelikli tay eğitimi bir atın kariyerini şekillendirebileceği gibi, insan sağlığı ve atın sağlığı açısından da önem taşımaktadır. Antrenörlerin bu konularda bilinçli olması önem taşımaktadır.

Ne yazık ki geçtiğimiz yıllarda dernek üyelerimizden gelen bir video görüntüsü, ve bir çok üyemizden bu gibi görüntülerin yaygın olduğu kanaati, üzerine bu bölümü dahil etmek zorundayız. Vahim görüntülerde göreceğiniz üzere dört (4) tay aynı lonj mahallinde binicileri ile eğitime çalışılmakta olup, eğitim adı altında, şiddetli, bilinçsiz, ve tehlikeli bir şekilde lonj kırbacı at üstünde kullanılmaktadır. Bu tür uygulamaların tespitinde lisan sahibi antrenör veya seyislerin uyarılması ve tekrarında lisans iptaline gidilmesi gerekmektedir.

T.J.K. yönetimi bu görüntüler sonrası lonj alanlarını kontrol altına alabilmek adına hızlı şekilde aksiyon almıştır, ancak bu görüntülerin at eğitimi hakkında bilinçlendirilmenin ne derece önem taşıdığını bizlere hatırlatmıştır.

Yetiştirici ve at sahiplerinin sevdikleri ve ciddi yatırım ve yüksek bakım maliyetlerini göze alarak aldıkları tayları emanet ettikleri kişilerin niteliği ve güvenilirliği konusunda tereddüt yaşamamaları en doğal haklarıdır. Ancak bundan da önemlisi doğru olduğu düşünülen bilinçsiz uygulamalar, hayvan hakları açısından sakıncalı, at sağlığını tehlikeye attığı gibi, çok daha önemlisi insan sağlığını tehlikeye atmaktadır.

Bu doğrultuda antrenör, binici, ve seyis eğitim lisans koşul ve programlarının ne derece önemli olduğu; ve bu kişilerin niteliğinin takibinin ne derece önem arz ettiği bir kez daha görülmüştür.

Bu tür görüntülerin sadece şahıslara değil tüm sektöre zarar verdiği unutulmamalıdır.

TJK ve YKK’nın senelik olarak düzenemeye başladığı Seyis, Antrenör ve binci zorunlu seminerleri hatırlatıcı unsur olarak çok önemlidir. Yeni uygulanan TJK baş seyis programı da sektöre önemli katkı sağlayacağı kuşkusuzdur.

YURTDIŞI EĞİTİM DESTEĞİ

Yurtdışında çeşitli nitelikli eğitim, fuar, seminer, ve konferanslara katılım göstermek isteyen Veteriner ve Nalbantlara destek verilmesi hem bu kişilerin kendini geliŐtirmelerine, hem de yurtdışında network oluŐturmalarına yardımcı olacaktır.

Yurtiçine döndüklerinde bilgi aktarımı sağlayabilecekleri gibi yurtdışı bağlantıları ile sektörün uluslararası entegrasyonunda da rol oynama ihtimalleri olacaktır.

Bu tür çalışmalar için uygun görülebilecek bir bütçenin oluşturulması ile düzenli olarak bu destekler Şartları karŐılayan kişilere sağlanabilir.

Uygun görülebilecek etkinlikler Veteriner, Veterinerler Odası, ve Nalbantlar ile istifare edilerek belirlenebilir.

TJK kendi baş seysis program uygulaması için kadrosundan geçtiğimiz yıl 3 eğitmeni İngiltere'ye eğitim için ve bunları seysis seminerlerinde aktarabilmeleri için göndermiŐtir. Derneğimizin de ABD'ye staj için göndermeye çalıştığı bir grup vardır. Bu tür uygulamaların hem sektörün eğitim seviyesinin artması hem de Uluslararası yarışçılığa entegrasyon için önem taşımaktadır.

NALBANTHANE

Dünya'nın bir çok ülkesinde, özellikle ileri yarışçılık ülkelerinde, nalbantlık meseleği ciddi yatırım ve eğitim gerektiren bir meslektir. İngiltere'de kanunen bir atın tırnağına veteriner veya akredite olmuş bir nalbant haricinde bir kimsenin müdahale etmesi yasaktır. Her nalbantın özel lisans kartı vardır ve bu lisansı ibraz etmek zorundadır. Nalbantlık eğitimi ise en kısa 48 ayda, resmi eğitimlerin başarı ile tamamlanması ile birlikte "EĞitmen Nalbant" akreditasyonu olan bir nalbantın yanında çalıştığı staj dönemini takiben tamamlanmaktadır.

Ülkemizde kendini geliŐtiren meraklı nalbantlarımız bulunmaktadır, ancak bu kişilerin zaman zaman yurtdışı ile irtibat halinde olmaları - ileri atçılık ülkelerinden eğitim alabilir konumda olabilmeleri hem kendileri hem de ülke atçılığı adına faydalı olacaktır.

Bununla birlikte ülkemizde tam teŐekkülü, ve ileri teknoloji ile donatılmıŐ bir Nalbanthane eksikliği de bulunmaktadır. Standart yarış nalları dışında çok fazla çeŐit bulunamamakta, ve nalbanthane eksikliği yüzünden ata özel imalat imkanları kısıtlıdır.

Nalbantlarımızın bu tür bir Nalbanthane yatırımı yapabilmek adına maddi imkanları kısıtlı olduğu için, bu tür bir yatırımın ortak kullanım adına yapılabilmesi bu sektöre ciddi katkı sağlayacaktır.

Sene içerisinde İstanbul hipodromunda TJK bu tür bir uygulama için 4 prefabrik ahır tahsis etmiş, ancak nalbantların ihtiyaç duyacağı fırın ve diğer gereksinimler için bu yeterli olmayacağı için Nalbantlar alternatif yer talep etmiŐtir.

AT HASTANESİ

Nalbanthane rneğinde olduğu gibi ne yazık ki ülkemizde tam teŐekkülü bir at hastanesi de bulunmamaktadır.

Her hipodroma ciddi yatırım yapılarak at hastaneleri açılmıŐtır, ve bunlar ciddi donanım ile geliŐtirilmiŐtir; ancak ne yazık ki Amerika'daki veya Avrupa'daki at hastaneleri ile kıyaslanabilecek niteliğe ve donanıma sahip değillerdir.

Bakanlık tarafından tahsis edilecek ulaŐımı kolay bir bölgede kurulacak Dünya standartlarının üstünde bir tesis ve araştırma hastanesi hem Veterinerlerimize mesleklerini rahat icra edebilmek adına bir imkan sağlayacak, hem at sağlığı konusunda ameliyat öncesi ve sonrası bakımları ile

birlikte kademe atlamamıza yardımcı olacak, hem de nitelikli bilimsel araştırma yapabilecek bir ortam sağlayacaktır.

Yurtdışında Newmarket Equine Hospital, ve Rood&Riddle gibi bir çok örneği araştırılarak geliştirilecek ileri düzey bir at hastanesi ve araştırma tesisinin tüm atçılık sektörü için faydası olacaktır.

DOPİNG UYGULAMALARI

AKREDİTE LABORATUVAR ADETLERİ

Son yıllarda yarış atlarında doping ile mücadele kapsamında doping kontrol merkezleri çalışmalarını geliştirerek devam ettirmektedir.

Doping kontrollerinin yapılabileceği akredite laboratuvar sayısının artması salya sonuçlarının hızlı şekilde neticelenmesi, ve ikinci numune kontrollerinin farklı bir laboratuvarda yapılmasına imkan tanıyacaktır çift kontrol mekanizması çalışmış olacaktır.

DOPİNG CEZALARI

Doping cezaları hususunda doping'in kasıt içerip içermediğine bakılmaksızın cezaların işlemesi, ve antrenör ve at ilgililerinin ömür boyu men ile karşı karşıya gelmeleri mağduriyet oluşturabilmektedir. Dünya'da da kontamine olan yem, veya başka olağan uygulamalar yüzünden istemsiz pozitif netice veren yasaklı madde muayenelerinin savunma sonrası irdelenip araştırıldığı, buna göre ceza verildiği veya cezanın geri çekildiği örnekleri mevcuttur.

Yasaklı Madde uygulamasının bu doğrultuda tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

YASAKLI MADDE EĞİTİMİ VE EŞİK ARALIKLARIN YAYINLANMASI

Geçtiğimiz yıllarda Bakanlığımız ve YKK'nın da derneklerin sesini dinleyerek kapsamlı bir yasaklı maddeler listesi çalışması yayınlanmış ve bu memnuniyet ile karşılanmıştı, zira hangi maddelerin yasaklı olabileceği konusunda yerli kaynakların olmayışı antrenörlerde soru işareti yaratmaktaydı.

Ancak mevcut listede sadece madde isimleri yazılarak herhangi bir eşik aralık veya tedavi amaçlı mecburi kullanım sonrası örnek normale dönüş süreleri ve bildirim usulleri hakkında bir detay verilmemiştir.

Bu maddelerin doping teşkil edecek numune eşik aralıklarının paylaşılması antrenörlerimizin bilgilendirilmesi açısından faydalı olacağı düşüncesindeyiz. Bunun yanı sıra bu listede yer alan yasaklı maddelerin yanına o maddeleri içerme ihtimali olan bazı ürünlerin de örnek olarak bilgi amaçlı yazılması da at ilgilileri açısından kolaylık olacaktır.

Ayrıca eşik aralıklarının aşılması durumunda numunelerin normale dönme sürelerinin de örnek olarak açıklayacak bir çalışmanın da çok faydalı olacağı ve olası mağduriyetlerin önüne geçileceği düşüncesindeyiz.

Yarış dışında da antrenör isteğine bağlı olarak ücret karşılığı doping analizi yapılmasının, ve buna müsaade edilmesi durumunda analiz ücret ve prosedürünün ilan edilmesinin, tedavi sonrası tereddüt yaşayan antrenörler açısından da faydası olabileceği düşüncesindeyiz.

Yasaklı Madde Listesinin kolay erişilir şekilde YKK İnternet sayfasında yayınlanmakta, listenin genişletilmesi durumunda yine internet ortamında duyurularak ve yayımlanarak ve aynı anda hipodromlarda ilan edilmesi faydalı olacaktır. Bu doğrultuda çalışmalarınızı hızlı şekilde duyurabilmek adına dernek İnternet sayfası, sosyal medya sayfası, dernek ofisleri aracılığı ile dernek

üyelerine ve hipodromlara dağıtım konusunda sizlere her türlü desteği sunmaktan memnuniyet duyarız.

Sadece PDF dosyası olarak bu listelerin paylaşılması yerine örnek olarak FEI 'ın (Uluslararası Atçılık Federasyonu) CleanSport telefon uygulaması temel alınabilir ve kolay kullanılabilir ve güncellenebilir bir telefon veya web uygulaması şeklinde duyurular yapılabilir; bu uygulamada madde içeriği, veya ürün adı aratıldığında FEI veri tabanında bu ürünün bulunup bulunmadığı ve doping teşkil edip etmediği, kullanım amaçları, ve geri çekilim süresi yayınlanmakta.

İTHALAT VE DAMIZLIK ŞARTLARI

DAMIZLIK BELGESİ

Ülkemizdeki hipodromların artması, ve sektörün genişlemesi yönünden atılan adımlar ile birlikte değerlendirilmesi gereken konulardan bir tanesi ülkedeki damızlık stokunun artan yarış miktarını karşılayabilecek düzeyde olup olmadığıdır.

Yarışların ve hipodromların artması ile birlikte yetiştirilen tay adetlerinin de bu yarışlara yeterli katılımcı üretecek şekilde artması gerekebilir. Bu kapsamda damızlık belgesi şartlarının bazı kısıtlayıcı maddelerinin (Madde 6. 2.a) ve b)) gözden geçirilmesi gerekebilir. Bu tür maddeler ayrıca özellikle yerli yeni ağırlığa başlayacak olan namzet ağırlardan yetiştiricileri uzaklaştırmaktadır zira genç kısrağın genç ağırla eşleşmesi sonrası doğacak taylarına ileride damızlık belgesi alamama gibi tedirginlikler yaşanmaktadır. Yetiştiriciliğin amaçlarından biri olan lokal ağırdan ağırla ve kısrağın babası yaratma düşünceleri de bu tür uygulamalardan etkilenmektedir.

İTHALAT ŞARTNAMESİ

Türkiye'nin IFHA PART I ülkesi hedefine ulaşabilmesi için ithal şartlarının gözden geçirilmesi gerekmektedir; IFHA PART I şartlarına göre en azında Grup koşularımızın uluslararası camiada kabul görebilmesi için yarış katılım şartlarından menşei, coğrafi konum, ve at sahibinin vatandaşlığı gibi kısıtlamalardan yoksun olması gerekmektedir.

Bununla birlikte 2016 Atçılık Çalıştay'ında İthal Şartnamesi düzenlemesi konusu irdelenmiş, ve geçtiğimiz senelerde çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Ancak kapalı ve rekabeti kısıtlayan ortamlarda sportif başarının gelişmediği, ve bu tip şartnamelerin iyi ithalatlar ile neticelenmediği; aksine kısıtlamalardan ötürü bir çok kaçan fırsat yarattığı gibi sadece PART I ülke statüsü önünde bir engel oluşturmaktan öte atçının istediği seçimleri özgürce yapmasına engel oluşturduğu kesindir.

Serbest piyasa koşullarında, özellikle at yarışları gibi rekabete endeksli eğlence sporlarında bu tür şartnamelerin yeri tekrar değerlendirilmelidir. Hele Avrupa'da ve Dünya'da at yetiştirme ve koşma oranları ile önde gelen ülkeler arasında yer alan Türkiye yapılan yatırımların karşılığında bürokratik uygulamalar ile ikinci sınıf PART II ülkeler arasından sıyrılmak hak ettiği PART I statüsüne erişebilmek adına uluslararası manada kabul gören IFHA PART I ile çelişen uygulamaların kesinlikle tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir.

KOMŞU ÜLKELERDEN AŞIM İÇİN GELECEK MİSAFİR KISRACLAR

Özel ve TJK yatırımları ile gelişen ağırla stokumuz ile birlikte zaman zaman komşu ülkelere ülkemizdeki ağırlara aşım yaptırmak üzere talepler olmaktadır. Bu talepler çok sık olmasa dahi, sektördeki uluslararası ticareti tetikleyip ülkeler arası tanıtımı teşvik etmek adına bu taleplerin karşılığı bulunmalıdır.

Mevcut ithal yönetmeliğinde ne yazık ki yurtdışından aşım için gelecek misafir kısrağlar dahi ithalat şartlarına uymak zorundadır.

Bölgedeki komşu ülkeler arasında yarış atçılığı ve yetiştiricilikte ileri ülkeler arasında olduğumuz için bu durumu değerlendirerek komşu ülkelere yatırım çekmek adına ithalat şartnamesinin güncellenmesi faydalı olacaktır.